

Terminologia del twirling

Introducció

1. Contextualització de l'obra

El twirling és un esport que es practica a Catalunya des de fa anys. N'és una prova el bon nombre de clubs que hi ha a tot el territori. A més, disposa d'una federació, la Federació Esportiva Catalana de Twirling. Tanmateix, la terminologia documentada en català referent a aquest esport és gairebé inexistent i les fonts d'informació són escasses. Així, l'elaboració de la *Terminologia del twirling* respon a la necessitat de cobrir la manca de recursos terminològics de l'àmbit del twirling en català.

2. Contingut del diccionari

La *Terminologia del twirling* recull i defineix 73 termes relatius al twirling classificats temàticament. Cada article terminològic inclou denominacions en català, castellà, francès i anglès, amb la definició corresponent en català i, en alguns casos, notes complementàries.

Críteris de selecció de la nomenclatura

L'obra recull els termes d'ús habitual en la pràctica del twirling d'exhibició i de competició. Els termes s'articulen al voltant d'un arbre de camp, que estructura el contingut de l'obra segons una distribució temàtica.

El diccionari aplega:

- conceptes generals, alguns dels quals compartits amb altres disciplines afins, com la gimnàstica rítmica i la dansa (element, llançament, recepció)
- conceptes específics del twirling relatius a
 - modalitats i disciplines (banderes, equip, individual)
 - elements (brètzels, cua de peix, remolí)

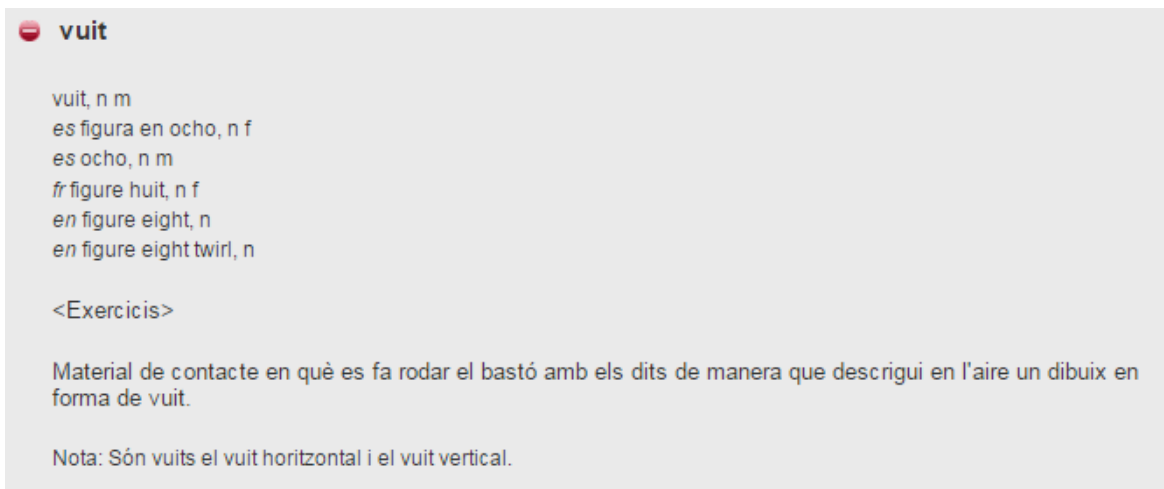
Contingut de les fitxes terminològiques

Cada fitxa terminològica presenta la informació següent:

- una o més denominacions en català, amb la categoria lèxica corresponent
- equivalents en castellà, francès i anglès, amb la categoria lèxica corresponent
- una definició en català
- indicació d'àrea temàtica

Eventualment, les fitxes també poden contenir una o més notes complementàries, a tall d'aclariment o d'exemple.

Exemple:

vuit

vuit, n m
es figura en ocho, n f
es ocho, n m
fr figure huit, n f
en figure eight, n
en figure eight twirl, n

<Exercicis>

Material de contacte en què es fa rodar el bastó amb els dits de manera que descrigui en l'aire un dibuix en forma de vuit.

Nota: Són vuits el vuit horitzontal i el vuit vertical.

Cal fer notar que la majoria de fitxes presenten els equivalents en totes les llengües (castellà, francès i anglès). Tanmateix, és possible trobar fitxes sense algun equivalent. El fet que no s'hagin inclòs equivalents en una llengua es deu, fonamentalment, a la manca de fonts terminològiques de consulta —tant multilingües com monolingües— i a les particularitats de cada país respecte a la pràctica del twirling, sobretot pel que fa a les modalitats que es practiquen i als elements que s'executen.

3. Criteris metodològics del tractament de les dades

Amb l'objectiu de sistematitzar el treball terminològic, al llarg de l'elaboració de l'obra s'han seguit un conjunt de criteris pel que fa al tractament de les informacions contingudes en els articles terminològics.

Denominacions catalanes

Els substantius es consignen en singular, llevat que es tracti d'un plural lexicalitzat (per exemple, *dits* o *pompons*), i els adjectius s'entren en la forma masculina singular, amb la flexió femenina, si és el cas. Quan es recullen sinònims, la denominació catalana principal apareix en primer terme, seguida dels sinònims complementaris. Totes les denominacions en català van seguides de la categoria lèxica que els correspon.

Equivalents

L'obra inclou equivalències en castellà, francès i anglès, les quals han rebut el mateix tractament que les denominacions en català. La flexió de gènere dels adjectius només s'ha indicat, quan ha estat necessari, en castellà i en francès, atès que la llengua anglesa no té gènere.

Quan es recull més d'un equivalent en una llengua no s'estableix cap jerarquia en la sinonímia, és a dir, no s'especifica quina denominació es considera principal i quina complementària. Tots els equivalents apareixen ordenats alfabèticament.

Definició

Les definicions recullen de manera concisa els trets característics i diferenciadors de cada concepte. S'han elaborat amb l'ajuda d'especialistes, que han validat o esmenat les definicions proposades quan ha calgut.

Per a fer referència a la persona que practica el twirling s'hi ha utilitzat el masculí genèric (el twirler), que és el gènere no marcat en català per a designar tant els twirlers com les twirlers.

Notes

Algunes entrades de la *Terminologia del twirling* contenen una o diverses notes. Les notes s'introdueixen amb finalitats diverses, com ara complementar o matisar la definició, exemplificar un concepte o aportar informació sobre aspectes lingüístics. Si n'hi ha més d'una, les notes apareixen numerades.

Segons la naturalesa de la informació que contenen, les notes es classifiquen en conceptuals, relacionals, exemplificadores i lingüístiques:

- Les notes conceptuals aporten informació addicional sobre el concepte que no es recull en la definició.

fujimi, n m

Material de contacte en què el twirler fa passar el bastó d'un colze a l'altre per la part de davant del cos mitjançant ejeccions i girs del tronc a dreta i esquerra.

Nota: La denominació *fujimi* prové del cognom de la twirler californiana Kathy Fujimi.

llançament, n m

Element consistent a projectar el bastó cap amunt amb la mà de manera que rodi repetidament en l'aire sense contacte amb el twirler.

Nota: Segons si s'executen en posició estàtica o bé durant un moviment, els llançaments es classifiquen en llançaments estàtics i llançaments desplaçats, i, segons si el bastó roda en l'aire en posició vertical o bé en posició horitzontal, en llançaments verticals i llançaments horitzontals.

- Les notes relacionals indiquen la relació d'un terme amb altres termes pròxims des d'un punt de vista conceptual.

cua, n f

Part extrema d'un bastó consistent en un tac petit de cautxú.

Nota: La cua s'oposa al cap, que és el tac de cautxú de l'altre extrem del bastó.

individual, n m

Disciplina de twirling practicada per un únic twirler.

Nota: Són especialitats d'individual l'un bastó, el dos bastons i el tres bastons.

- Les notes exemplificadores informen d'elements que es classifiquen sota un concepte.

rodament, n m

Element consistent a fer rodar el bastó al voltant d'una part del cos sense agafar-lo amb les mans.

Nota: 1. Segons la part del cos al voltant de la qual es fa rodar el bastó, els rodaments poden ser de braç (*rodament de braç o braç*), de cama (*rodament de cama o cama*), de canell (*rodament de canell o canell*), de cintura (*rodament de cintura o cintura*), de coll (*rodament de coll o coll*), de colze (*rodament de colze o colze*), de mà (*rodament de mà o mà*), etc.

Nota: 2. Els rodaments poden ser simples, si el bastó es fa rodar només a una banda del cos, la dreta o l'esquerra, i dobles, si es fa rodar seguidament a una banda i altra del cos sense agafar-lo amb les mans en el moment de fer el canvi.

- Les notes lingüístiques aporten matisos semàntics i informació sobre registres i usos d'una denominació.

bastó, n m

Aparell consistent en una vara metàl·lica entre 60 i 80 cm de llargada, 0,3 i 1 cm de diàmetre i aproximadament 220 g de pes, amb un contrapès interior i un tac de cautxú a cada extrem, l'un més gros que l'altre, que s'utilitza en la pràctica del twirling.

Nota: La denominació *vareta* s'utilitza especialment a les Terres de l'Ebre.

simple horitzontal, n m

Element bàsic consistent a fer rodar el bastó amb la mà en posició horitzontal.

Nota: En un registre col·loquial, fer un simple horitzontal s'anomena *remenar l'olla*, per la similitud d'aquest element amb el moviment de la mà quan es remena una olla.

4. Normalització terminològica

La *Terminologia del twirling* conté una cinquantena de termes que han estat normalitzats pel Consell Supervisor, després de ser estudiats i debatuts per experts en twirling en una sessió de normalització.

La majoria dels termes normalitzats són manlleus, sobretot de l'anglès. Sempre que ha estat possible s'han introduït denominacions catalanes alternatives amb el consens dels especialistes. Per exemple, les parts del bastó que en anglès s'anomenen *ball* i *tip* s'han denominat en català *cap* i *cua*, respectivament. Altrament, s'ha acordat d'adoptar el manlleu quan es tracta d'una forma arrelada i d'ús comú, com ara *flip*, o bé quan es tracta d'epònims, com ara *hollie*. En els casos en què el manlleu no es pronuncia d'acord amb les normes del català, s'ha indicat entre claudàtors la llengua de procedència del terme. N'és un exemple *angelo* [it]. En altres ocasions, la solució adoptada ha estat un calc, com *material de contacte* (*contact material*), atès que és la denominació amb un ús més estès.

5. Propòsit

Confiem que la *Terminologia del twirling* sigui un recurs pràctic per a professionals de la llengua i mitjans de comunicació a l'hora d'escriure i parlar sobre aquest esport. Esperem, també, que sigui una obra de consulta útil per a totes les persones vinculades al món del twirling, ja sigui com a activitat de competició o de lleure. A tots els convidem a utilitzar aquesta terminologia, a difondre-la i a fer-nos arribar els seus suggeriments de millora o actualització a través de la [bústia de suggeriments](#) del TERMCAT.

TERMCAT